

СТАНОВИЩЕ

от

проф. д-р Боряна Асенова Ламбрева

НМА „Проф. Панчо Владигеров“

професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство

за

дисертационния труд на

Лъейля Агим Бекири-Вула

„Флейтови предизвикателства в камерната музика през вековете“

за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ в

професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство

Докторантката е зачислена на свободна изпълнителска докторантура към НБУ. Обсъждането и предложението за представяне за защита се е състояло на 28.01.2019 г. от Съвета на катедрата по музика на НБУ.

Дисертационният труд ***„Флейтови предизвикателства в камерната музика през вековете“*** е с общ обем 121 стр., разпределени във въведение, седем основни глави, заключение, справка с приносните моменти, допълнителни материали. Библиографията включва книги, статии, речници, научни трудове и интернет сайтове - общо 61 на брой. Трудът е свързан пряко с изпълнителския опит на кандидатката. За целите на разработката са подбрани няколко концертни програми, обхващащи творчеството на композитори от различни епохи, включително и произведения от съвременни автори, пет от които са премиерни изпълнения.

Както още в началото на труда е посочено, изследваната проблематика засяга подхода, спецификата и изпълнителските предизвикателства, отнасящи се до различните интерпретационни, музикално-драматургични и технически средства при изпълнението на камерна музика за флейта в произведения, сътворени в периода XVIII – XXI век. Систематизираната информация в първа глава, където кандидатката прави общ

преглед на развитието на флейтата като инструмент и еволюцията на камерната музика от нейното създаване до наши дни, кореспондира с разработването на проблематиката в следващите шест глави, като по този начин се осъществява връзка между историческия поглед върху темата и нейната приложимост в изпълнителската и педагогическа практика сега. Авторката осветява проблема в контекста на чисто техническите промени, настъпили в процеса на историческото развитие на инструмента, на тяхната връзка с еволюцията на камерния жанр, което неминуемо се отразява върху спецификата на музикалната интерпретация. .

В следващите шест глави, представляващи основната част на разработката, тази идея се доразвива и обогатява, в съответствие с целите и задачите на дисертационния труд. Там докторантката поставя на фокус шест концертни програми, които осъществява в рамките на почти три години с различни камерни формации, и детайлизирано илюстрира идеите си посредством анализи и препоръки за изпълнение на различните произведения, включени в приложените програми. Част от произведенията са анализирани от гледна точка на: форма на творбата, хармоничен език, тембър, вибрато, технически предизвикателства и т. н. В други (концерт с произведения за две флейти) е обърнато по-голямо внимание на стиловите характеристики при изпълнение на музика от различни епохи и как те се отразяват на интерпретацията, начина на взаимодействие на инструментите, динамиките и фразировката. Тук е мястото да спомена очевидния интерес на кандидатката към съвременната музика, която наред с образци на барока, класицизма и романтизма, заема достойно място в нейния репертоар и разширява предмета на изследване. Чрез направените интервюта с композиторите Оливър Траун и Башким Шеху, анализите са подкрепени и обогатени от първо лице, разкривайки техните мотиви, намерения и творчески провокации. В четвърта глава кандидатката използва метода на сравнителния анализ, като изследва две сонати за дуо флейта и пиано – от Карл Райнеке и Сергей Прокофиев, откроявайки отликите и приликите в музикалната драматургия, тембромното оцветяване, ролята на пианото, техническите трудности, кулминациите и т. н. За по-голяма яснота и конкретика на разсъжденията и направените изводи, докторантката илюстрира с нотни примери.

Голяма част от изследването разглежда различната интерпретация и техническите трудности при изпълнение в зависимост от вида на камерната формация: дуо флейти, дуо флейта – кларинет, две флейти и пиано, камерно трио – дървени духови инструменти, пиано в квинтет с духови инструменти; флейта и трио струнни. Тук

специално искам да посоча анализа на спецификите при взаимодействие на инструментите във формациите – флейта, кларинет, фагот; пиано, флейта, кларинет, фагот, корна; квартет флейта и струнни инструменти. В много голяма степен те са изведени и обосновани на базата на личния изпълнителски опит на авторката, което определено носи приносен характер на разработката.

В Заключението Лъйля Бекири – Вула синтезира резултатите от своето изследване, затвърждавайки изложените тези в предходните глави. Там тя представя и институционалните потвърждения за това, че темата е първа по рода си в Балканския регион.

Приемам за достоверни и аргументирани изведените приноси в настоящото изследване и смятам, че то може да служи като изходен материал за следващи проучвания в областта на камерно-инструменталното изпълнителство.

Намирам информацията, отнасяща се до публикациите, за непълна. Кандидатката представя шест публикации от международни научни конференции в Македония, Турция, Италия, България, Латвия, Косово. И въпреки че са посочени линкове към институциите, където са проведени научните форуми, не намирам текстовете на публикациите, нито техните заглавия. Мисля, че е редно те да бъдат предоставени на членовете на научното жури.

Ще споделя още едно свое мнение: в пълния си вариант трудът е разработен детайлно, в една тясно специализирана област, която заслужава да стигне до повече хора с интерес към проблематиката. Авторефератът, който измежду цялата документация на процедурата е единственият текст на български език, няма как да отрази в пълнота съдържанието се в труда. За това препоръчвам дисертацията да бъде преведена на български език с цел по-голямата ѝ достъпност и възможности за ползване нататък.

Мнението ми за дисертационния труд е, че той съдържа полезна и подробна информация, написан е професионално и преди всичко – базиран е на личния изпълнителски опит на докторантката, което определя и неговия приносен характер. Въз основа на всичко казано дотук, на представените материали, както и на богатата изпълнителска и преподавателска биография на кандидатката, ***предлагам на уважаемото научно жури в настоящия конкурс да присъди на Лъйля Агим Бекири-***

***Вула образователната и научна степен „Доктор“ по професионално направление
8.3. – музикално и танцово изкуство.***

София, 10.05.2019 г.

проф. д-р Боряна Асенова Ламбрева

Подпис: